Lietas arhīva Nr. A42-00667-23/4
ECLI:LV:ADRJRIT:2023:0523.A420247422.3.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2023.gada 23.maijā

Administratīvās rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese Līga Biksiniece-Martinova,

piedaloties pieteicēja /pers. A/ (*/pers. A/*) pārstāvim zvērinātam advokātam Jānim Začestam, pārstāvei /pers. B/ un Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāvei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē, izmantojot *Microsoft Teams* videokonferenču rīku, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties /pers. A/ pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu izdota pastāvīgās uzturēšanās atļauja uz 10 gadiem /pers. A/ kā Eiropas Savienības bijušās dalībvalsts Lielbritānijas pilsonim.

Aprakstošā daļa

[1] Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē (turpmāk – pārvalde) 2020.gada 12.augustā pieņemts lēmums Nr.10803, ar kuru nolemts izsniegt pieteicējam, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes (turpmāk – Apvienotā Karaliste) pilsonim /pers. A/ pastāvīgās uzturēšanās apliecību līdz 2030.gada 12.augustam kā Eiropas Savienības (turpmāk – Savienība) pilsonim (lietas 15.lapa).

Ar pārvaldes 2022.gada 10.februāra lēmumu Nr.2344/2022 nolemts anulēt pieteicējam izsniegto Savienības pilsoņa personas apliecību, jo pieteicējs savlaicīgi nebija iesniedzis pieteikumu jauna uzturēšanās dokumenta saņemšanai. Vienlaikus pieteicējam piešķirta termiņuzturēšanās atļauja līdz 2023.gada 24.februārim kā Savienības pilsoņa laulātajam (lietas 17.-19.lapa).

Pieteicējs 2022.gada 2.maijā atkārtoti pārvaldē iesniedza dokumentus pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai atbilstoši Līgumam par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (2019/C 384 1/01) (turpmāk – Līgums) vai arī kā bērna, kurš ir saņēmis patstāvīgo uzturēšanās atļauju Latvijā, tēvam.

Ar pārvaldes Uzturēšanās atjauju nodaļas 2022.gada 26.maija lēmumu Nr.8857/2022 (turpmāks arī – sākotnējais lēmums) pieteicējam izsniegta Savienības pilsoņa ģimenes locekļa pastāvīgās uzturēšanās atļauja.

Nepiekrītot tam, ka uzturēšanās atļauja izsniegta kā Savienības pilsoņa ģimenes loceklim (laulātajam) nevis kā Savienības bijušās dalībvalsts Lielbritānijas pilsonim, pieteicējs apstrīdēja sākotnējo lēmumu.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2022.gada 13.jūlija lēmumu Nr.1022/2022 sākotnējais lēmums atzīts par tiesisku, pamatojoties uz turpmāk minēto.

[2.1] 2021.gada 1.oktobrī pieteicēja laulātajai izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja kā Savienības bijušās dalībvalsts Lielbritānijas pilsonei. Ievērojot to, ka pieteicēja laulātā turpina uzturēties Latvijā, atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ieceļo un uzturas Latvijā, pieteicējs kā laulātās ģimenes loceklis, kurš ir nepārtraukti piecus gadus likumīgi uzturējies Latvijas Republikā, ir tiesīgs saņemt Savienības pilsoņa ģimenes locekļa pastāvīgās uzturēšanās atļauju.

Līdz ar to ar sākotnējo lēmumu, pamatojoties uz Imigrācijas likuma 21.panta otro daļu un Ministru kabineta 2011.gada 30.augusta noteikumu Nr.675 „Kārtība, kādā Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ieceļo un uzturas Latvijas Republikā" (turpmāk – noteikumi Nr.675) 10.punktu un 36.1. un 39.2.apakšpunktu, tika nolemts piešķirt pieteicējam pastāvīgās uzturēšanās tiesības Latvijas Republikā un izsniegt Savienības pilsoņa ģimenes locekļa pastāvīgās uzturēšanās atļauju ar tiesībām uz nodarbinātību bez ierobežojumiem līdz 2032.gada 26.maijam pēc derīga ceļošanas dokumenta uzrādīšanas.

Sākotnējais lēmums ir izpildīts, jo pieteicējs 2022.gada 22.jūnijā pārvaldes Rīgas 1.nodaļā ir saņēmis Savienības pilsoņa ģimenes locekļa pastāvīgās uzturēšanās atļauju, un līdz ar to vairs nav spēkā.

[2.2] Lai pieteicējs turpinātu uzturēties Latvijā saskaņā ar Līguma 18.panta 1.punktu, viņam līdz 2021.gada 30.jūnijam bija jāiesniedz dokumenti jauna uzturēšanās tiesību apliecinoša dokumenta pieprasīšanai, taču norādītajā termiņā pieteicēja dokumenti pārvaldē netika iesniegti. Līdz ar to pieteicējs nav tiesīgs pieprasīt pastāvīgās uzturēšanās atļauju saskaņā ar Līguma 18.panta 1.punktu, likuma „Par tiesisko sadarbību un personu tiesību aizsardzību pārejas periodā pēc Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības" (turpmāk – Izstāšanās likums) 2.panta otro un ceturto daļu, un noteikumu Nr.675 30.3.apakšpunktu.

[2.3] Pieteicējs neatbilst noteikumu Nr.675 3.3.apakšpunktā noteiktajiem nosacījumiem, jo viņš nav iesniedzis pierādījumus, ka viņš atrodas sava nepilngadīgā dēla apgādībā. Attiecīgi pieteicējs nav tiesīgs pieprasīt pastāvīgās uzturēšanās atļauju uz šī pamata.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums, kurā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Pieteicējs 2020.gada 7.jūlijā bija iesniedzis pieteikumu jaunas uzturēšanās atļaujas izsniegšanai pēc tam, kad Apvienotā Karaliste bija izstājusies no Savienības. Turklāt pārvalde pieteicējam 2020.gada 12.augustā pieņēma pozitīvu lēmumu, kad bija jau izsūtījusi 2020.gada 28.jūlija vēstuli par nepieciešamību izteikt savu interesi turpināt uzturēties Latvijā pēc 2020.gada 31.decembra. Tādēļ pieteicējam bija pamats uzskatīt, ka papildu iesniegumu iesniegt nav nepieciešams, jo jaunais uzturēšanās statuss Latvijā viņam bija piešķirts. Ja pārvalde vēlējās saņemt citu iesniegumu no pieteicēja, tas būtu uzskatāms par lieku administratīvo slogu un gribas izteikuma atkārtojumu. Pieteicējs ar konkludentām darbībām ir apstiprinājis vēlmi uzturēties Latvijā, iesniedzot jaunu pieteikumu pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai. Turklāt šāds iesniegums sagatavojams brīvā formā.

[3.2] Pieteicējs nav saņēmis pārvaldes lēmumu, ar kuru anulēta pieteicējam izsniegtā pastāvīgās uzturēšanās atļauja 2021.gadā, līdz ar to viņam nebija iespēja šo lēmumu apstrīdēt. Ievērojot minēto, ir notikusi procesuāla kļūda, jo, sazinoties ar pārvaldi, konstatēts, ka pārvalde savā sistēma iekļāvusi nepareizu pieteicēja e-pastu.

[3.3] Pieteicējs 2022.gada 7.janvārī pieprasīja uzturēšanās atļauju kā personai, kuras laulātais Latvijā ir saņēmis uzturēšanās atļauju, jo viņa sieva, apmeklējot pārvaldi 2021.gada novembrī, lai saņemtu savu reģistrācijas apliecību, uzzināja, ka tā kā pieteicējs nav iesniedzis pēc Brexit iesniegumu, tad pastāvīgā uzturēšanās atļauja tiks anulēta. Šāda rīcība varēja radīt iespaidu, ka pieteicējs piekrīt vai vēlas anulēt uzturēšanās atļauju, taču tā nav. Lai kliedētu šaubas, pieteicējs 2021.gada 21.janvārī pa pastu nosūtīja dokumenta paketi uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai uz šādiem pamatiem, proti: 1) atbilstoši Līguma 18.panta 1.punktam, 2) kā Savienības pilsonim, kurš uzturas Latvijā un kuram ir pietiekami uzturēšanās līdzekļi, 3) kā bērna, kurš ir saņēmis pastāvīgo uzturēšanās atļauju Latvijā, tēvam. Lēmumā šie aspekti nav analizēti. Konkrētajā situācijā ir saskatāms procesuāls pārkāpums, jo iestāde atbilstoši Administratīvā procesa likuma 62.pantam nenoskaidroja pieteicēja gribu, kā arī nelūdza iesniegt papildu skaidrojumus vai precizēt norādīto informāciju.

[3.4] Pārvalde nav sniegusi novērtējumu vai paudusi viedokli par pieteicēja norādītajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, kā arī nav vērtējusi nepārvaramas varas apstākļus lēmumu pieņemšanā. Līdz ar to lieta vērtēta formāli.

[4] Pārvalde rakstveida paskaidrojumā pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu. Papildus norāda turpmāk minētos argumentus.

[4.1] Izstāšanās likuma 2.panta otrajā daļā ietvertais termiņš 2021.gada 30.jūnijs, līdz kuram Lielbritānijas pilsoņiem bija jāiesniedz iesniegums, ir prekluzīvs materiāltiesisks termiņš. Pieteicējs līdz noteiktajam termiņam nav iesniedzis iesniegumu, līdz ar to viņam nav subjektīvo tiesību lūgt izsniegt pastāvīgo uzturēšanās atļauju kā Savienības bijušās dalībvalsts Apvienotās Karalistes pilsonim. Ņemot vērā minēto subjektīvo tiesību neesamību, pārvalde lūdz izbeigt tiesvedību par labvēlīga administratīvā akta izdošanu pieteicējam.

[4.2] Pārvalde 2020.gada 28.jūlija vēstulē informēja pieteicēju, ka atbilstoši Līguma 18.panta 1.punktam pieteicējam sākot no 2020.gada 1.oktobra līdz 2021.gada 30.jūnijam, pārvaldē jāiesniedz iesniegums par jaunas uzturēšanās atļaujas saņemšanu, minētā iesnieguma paraugu pievienojot vēstules pielikumā. Tāpat Uzturēšanās atļauju nodaļa 2021.gada 7.jūlijā pieteicējam nosūtīja vēstuli, informējot, ka pārvaldē līdz 2021.gada 30.jūnijam nav saņemti dokumenti jauna uzturēšanās tiesības apliecinoša dokumenta saņemšanai un ka izsniegtā Savienības pilsoņa pastāvīgās uzturēšanās apliecība ar derīguma termiņu līdz 2030.gada 12.augustam ir atzīstama par nederīgu un tiks anulēta.

[4.3] Faktiskās rīcības un pārvaldes pieņemtie lēmumi citu administratīvo procesu ietvaros, uz ko norāda pieteicējs, ir kļuvuši neapstrīdami un nepārsūdzami. To pārvērtēšanai nav tiesiska pamata.

[4.4] Pastāvīgā uzturēšanās atļauja, kas piešķirta kā Savienības bijušās dalībvalsts Lielbritānijas pilsonim, salīdzinājumā ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju, kas piešķirta kā Savienības bijušās dalībvalsts Lielbritānijas pilsoņa ģimenes loceklim, neietekmē personas uzturēšanos Latvijas Republikā, jo uz abiem tiesiskajiem statusiem ir attiecināmi noteikumi Nr.675, kā arī abas pastāvīgās uzturēšanās atļaujas tiek izdotas uz 10 gadiem, ir ar nodarbinātību bez ierobežojumiem. Uzturēšanās atļaujas anulēšanas iemesli abām uzturēšanās atļaujām ir vienādi. Atšķiras tikai ieraksti uz personas apliecības un attiecīgā tiesiskā statusa iegūšanas pamats.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvji pieteikumu uzturēja, bastoties uz pieteikumā un rakstveida paskaidrojumos norādīto. Papildus vērsa uzmanību uz pārvaldes nekonsekvento un kļūdaino rīcību. Norādīja, ka Līgums paredz iespēju pagarināt dokumentu iesniegšanas termiņu, ja tam ir saprātīgs pamatojums, taču pārvalde šos apstākļus nav vērtējusi.

Pārvaldes pārstāve pieteikumu lūdza noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem. Papildus uzsvēra, ka Līgumā noteiktais prekluzīvais termiņš dokumentu iesniegšanai ir nokavēts. Pieteicējs uzturēšanās atļauju var saņemt vienīgi kā Savienības bijušās dalībvalsts Lielbritānijas pilsoņa ģimenes loceklis.

Motīvu daļa

[6] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējam ir izdota spēkā esoša patstāvīgās uzturēšanās atļauja uz 10 gadiem, savukārt lieta ir ierosināta par

labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu izdota pastāvīgās uzturēšanās atļauja uz 10 gadiem kā Savienības bijušās dalībvalsts Apvienotās Karalistes pilsonim. Gan pieteikumā gan tiesas sēdē pieteicēja pārstāvji uzsvēruši, ka atbilstošākais risinājums būtu grozīt jau piešķirtās uzturēšanās atļaujas tiesisko pamatu.

Tādējādi lietā ir strīds par to, vai ir tiesisks pamats izdot pieteicējam pastāvīgās uzturēšanās atļauju kā Savienības bijušās dalībvalsts Apvienotās Karalistes pilsonim vai arī attiecīgi grozīt esošās uzturēšanās atļaujas tiesisko pamatu.

Pārvalde lūgusi izbeigt tiesvedību par labvēlīga administratīvā akta izdošanu pieteicējam, jo viņam nav subjektīvo tiesību pēc 2021.gada 30.jūnija lūgt izsniegt pastāvīgo uzturēšanās atļauju kā Savienības bijušās dalībvalsts Apvienotās Karalistes pilsonim. Tā kā lietā cita starpā ir strīds par to, vai pieteicējs ir ievērojis noteikto termiņu, kā arī par to, vai būtu grozāms jau piešķirtās uzturēšanās atļaujas tiesiskais pamats, tiesa uzskata par atbilstošu vērtēt pieteikumu pēc būtības.

[7] Līguma 18.pants paredz, ka uzņēmējvalsts var pieprasīt elektroniski pieteikties Savienības pilsoņiem vai Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, viņu ģimenes locekļiem un citām personām, kuras uzturas uzņēmējvalsts teritorijā saskaņā ar šajā sadaļā noteiktajiem nosacījumiem, uz jaunu uzturēšanās statusu, kas nodrošina šajā sadaļā paredzētās tiesības, un uz dokumentu, kurš apliecina šo statusu.

Saskaņā ar Izstāšanās likuma 2.panta otro un ceturto daļu Apvienotās Karalistes pilsoņi, kas likumīgi uzturējušies Latvijā līdz 2020.gada 31.decembrim un vēlas turpināt uzturēšanos Latvijā, līdz 2021.gada 30.jūnijam iesniedz pārvaldei pieteikumu jauna uzturēšanās tiesības apliecinoša dokumenta saņemšanai. Apvienotās Karalistes pilsoņi, kuriem izsniegts šā panta pirmajā daļā minētais dokuments, pieteikumu iesniedz elektroniski vai pa pastu brīvas formas iesnieguma veidā un tam pievieno derīga ceļošanas dokumenta kopiju. (..). Minētā likuma anotācijā norādīts, ka likumprojekta 2.pants paredz, ka
Apvienotās Karalistes pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem līdz 2019.gada 29.martam izsniegtie uzturēšanās tiesības apliecinošie dokumenti ir spēkā līdz to derīguma termiņa beigām, bet ne ilgāk kā līdz pārejas perioda beigām – 2020.gada 31.decembrim (*https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/0/8A0AE5230144C6C2C22583A700409D07?OpenDocument*).

Savukārt Izstāšanās likuma 2.panta ceturtā daļa paredz, ka pārvalde šā panta otrajā un trešajā daļā minētos pieteikumus izskata un jaunu uzturēšanās tiesības apliecinošu dokumentu Apvienotās Karalistes pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem izsniedz saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā Eiropas Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ieceļo un uzturas Latvijā, un atbilstoši Padomes 2002.gada 13.jūnija regulai (EK) Nr.1030/2002, ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem.

No minētajām tiesību normām izriet, ka Lielbritānijas (Apvienotās Karalistes) pilsoņiem, kuriem jau bija izsniegta uzturēšanās atļauja Latvijā, līdz 2021.gada 30.jūnijam bija jāiesniedz jauni pieteikumi par uzturēšanos Latvijā pēc Apvienotās Karalistes izstāšanas no Savienības. Līdz ar to lietā ir strīds par to, vai pieteicējs ir iesniedzis minēto pieteikumu likumā paredzētajā termiņā.

[8] Lietā nav strīds par to, ka pieteicējs kā Savienības pilsonis Latvijā uzturējās jau kopš 2015.gada, proti, 2015.gada 23.februārī pieteicējam piešķirtas uzturēšanās tiesības līdz 2020.gada 23.februārim un izsniegta Savienības pilsoņa personas apliecība. Savukārt ar pārvaldes 2020.gada 31.janvāra lēmumu Nr.504 tika nolemts izsniegt pieteicējam atkārtotu Savienības pilsoņa personas apliecību, kas derīga līdz 2025.gada 31.janvārim.

Pieteicējs norāda, ka 2020.gada 7.jūlijā iesniedza pieteikumu pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai. Savukārt drīzumā pieteicējs saņēma no pārvaldes 2020.gada 28.jūlija vēstuli Nr.24/1-44/2652, ar kuru viņš tika informēts, ka pārvaldē ir jāiesniedz iesniegums no 2020.gada 1.oktobra līdz 2021.gada 30.jūnijam, ja persona vēlas turpināt uzturēties Latvijā pēc 2020.gada 31.decembra (turpmāk tekstā arī – iesniegums) (lietas 63.-65.lapa).

Ar pārvaldes 2020.gada 12.augustā lēmumu Nr.10803 nolemts izsniegt pieteicējam pastāvīgās uzturēšanās apliecību uz 10 gadiem, proti, līdz 2030.gada 12.augustam kā Savienības pilsonim (lietas 15.-16.lapa). Minētajā lēmumā nav ietvertas nekādas norādes par papildu nosacījumiem, prasībām, nākotnes ierobežojumiem uzturēties Latvijā *Brexit* procedūras dēļ vai par nepieciešamību iesniegt iesniegumu jaunas uzturēšanās apliecības saņemšanai. Pieteicējs norāda, ka, apmeklējot pārvaldi 2020.gada 26.novembrī, personas reģistrācijas apliecības saņemšanas brīdī, konsultants, kurš brīvi pārvaldīja latviešu valodu, neinformēja, ka tikko uz 10 gadiem izsniegtā apliecība nebūs derīga visu lēmumā norādīto laiku, ka būs nepieciešams vēl viens iesniegums, lai apliecinātu vēlmi uzturēties Latvijā. Turklāt arī apliecības saņemšanas brīdī - 2020.gada 3.jūlijā - nekas netika paskaidrots. Līdz ar to pieteicējs paļāvās, ka iesniegums pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai tika izskatīts ierastajā kārtībā un uzturēšanās atļauja būs derīga atbilstoši 2020.gada 12.augusta lēmumā norādītajam - uz 10 gadiem (lietas 4.-5.lapa). Līdz ar to, pieteicēja ieskatā, viņš bija vērsies pārvaldē ar iesniegumu, kurā tika pausta vēlme par nepieciešamība uzturēties Latvijā, pēc tam, kad Apvienotā Karaliste bija izstājusies no Savienības.

Pieteicējs norāda, ka 2021.gada 21.janvārī, lai kliedētu jebkādas šaubas par viņa vēlmi turpināt uzturēties Latvijā, pieteicējs bija aizpildījis, parakstījis un pa pastu nosūtījis iesnieguma formu uzturēšanās atļaujas saņemšanai, kā arī aizpildījis papildu anketas un pieteikumus, taču atbildi no pārvaldes nesaņēma (lietas 36.-47., 53.-58.lapa).

Pārvalde iesniegusi tiesai 2021.gada 7.jūlijā pieteicējam adresētu vēstuli, kurā informē, ka pārvaldē līdz 2021.gada 30.jūnijam nav saņemti dokumenti jauna uzturēšanās tiesības apliecinoša dokumenta saņemšanai un ka izsniegtā Savienības pilsoņa pastāvīgās uzturēšanās apliecība ar derīguma termiņu līdz 2030.gada 12.augustam ir atzīstama par nederīgu un tiks anulēta (lietas 66.-67.lapa). Vēstulē ir norādīta pieteicēja deklarētā adrese Latvijā, taču pieteicējs norāda, ka šajā periodā nav saņēmis korespondenci no pārvaldes.

Ar pārvaldes 2022.gada 10.februāra lēmumu Nr.2344/2022 anulēta pieteicējam izsniegtā Savienības pilsoņa personas apliecība, jo pieteicējs nebija iesniedzis iesniegumu jauna uzturēšanās dokumenta saņemšanai. Vienlaikus ar lēmumu Nr.2346/2022 pieteicējam piešķirta termiņuzturēšanās atļauja līdz 2023.gada 24.februārim kā Savienības pilsones laulātajam (lietas 17.-19.lapa). Pieteicējs nav pārsūdzējis šos lēmumus.

Pārvaldes 2022.gada 1.jūnijā atbildē pieteicējam norādīts, ka 2022.gada 10.februāra lēmums Nr.2346/2022 sākotnēji nosūtīts uz nekorektu elektroniskā pasta adresi, taču pārvalde kļūdu ir labojusi, 2022.gada 9.martā un 14.aprīlī lēmumu nosūtot uz pieteicēja norādīto
e-pasta adresi (lietas 24.-25.lapa).

Pieteicējs 2022.gada 2.maijā atkārtoti pārvaldē iesniedzis dokumentus pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai atbilstoši Līgumam vai arī kā bērna, kurš ir saņēmis patstāvīgo uzturēšanās atļauju Latvijā, tēvam (lietas 32.-35.lapa). Šī iesnieguma izskatīšanas rezultātā ir pieņemts sākotnējais un pārsūdzētais lēmums (lietas 20.-21., 26.-27.lapa).

[9] Izvērtējot administratīvo procesu iestādē attiecībā uz uzturēšanās atļauju saņemšanu, konstatējams, ka pārvaldes rīcība nav bijusi personai pilnībā saprotama un konsekventa.

Izstāšanās likums stājās spēkā 2019.gada 28.martā. Kā norādīts tiesību akta pasē tīmekļa vietnē ,,Likumi.lv", likums ir piemērojams no 2020.gada 1.februāra, citi pārejas noteikumi likumā nav paredzēti. Tātad brīdī, kad pieteicējs iesniedza pieteikumu pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai, apstiprinot interesi turpināt uzturēties Latvijā, šis likums bija jau piemērojams.

Pārvaldes 2020.gada 28.jūlija vēstulē minēts, ka iesniegumu brīvā formā par nepieciešamību turpināt uzturēšanos Latvijā pēc Brexit ir jāiesniedz no 2020.gada 1.oktobra līdz 2021.gada 30.jūnijam. Tiesa konstatē, ka nevienā normatīvajā aktā nav norādīts, no kura brīža Apvienotās Karalistes pilsoņi varēja sākt iesniegt šos iesniegumus, savukārt Izstāšanās likumā, kā arī tā anotācijā ir norādīts tikai iesniegšanas noslēguma termiņš, proti, 2021.gada 30.jūnijs.

Tiesa piekrīt pieteicējam, ka pārvaldes lēmums par pastāvīgās uzturēšanās atļaujas piešķiršanu pieteicējam uz 10 gadiem tika pieņemts 2020.gada 12.augustā, t.i. pārejas periodā pēc tam, kad Apvienotā Karaliste bija izstājusies no Savienības, un pēc tam, kad pārvalde bija izsūtījusi pieteicējam 2020.gada 28.jūlija vēstuli par nepieciešamību izteikt savu interesi turpināt uzturēšanos Latvijā. Pieteicējs uzskatīja, ka papildu iesnieguma iesniegšana pārvaldei būtu gribas izteikuma atkārtojums un lieks administratīvs slogs. Turklāt 2020.gada 12.augusta lēmumā nav ietverts neviens nosacījums, kas jāizpilda, lai atļauja būtu spēkā 10 gadus, ne arī dota norāde, uz kādām papildu darbībām saistībā ar izstāšanās procesu. Tādējādi pārvalde rīcība, izdodot 2020.gada 12.augusta lēmumu par pastāvīgās uzturēšanās atļaujas piešķiršanu uz 10 gadiem, zinot, ka to drīzumā anulēs, kopsakarā ar iepriekš pieņemto lēmumu atcelt nesen izsniegto piecu gadu termiņuzturēšanās atļauju Brexit pārejas perioda beigu dēļ, var tikt uzskatīta par neskaidru un nekonsekventu. Turklāt ir jāņem vērā, ka pieteicējs ir ārzemnieks, kuram nav zināmas visas Latvijas tiesību aktu nianses. Viņam valodas barjeras dēļ var būt objektīvi šķēršļi iepazīties ar plašāku informāciju. Šādā gadījumā iestādes komunikācijai ir jābūt skaidrai un konsekventai, neradot situācijas, kas var tikt pārprastas.

Tāpat pieteicējs uzsver, ka nav saņēmis atbildi uz 2021.gada 21.janvāra iesniegumu, kā arī 2021.gadā nav saņēmis nekādus lēmumus vai brīdinājumus rakstveidā par pastāvīgās uzturēšanās atļaujas anulēšanu. Pieteicējam nebija iespējas šādu lēmumu atspēkot vai apstrīdēt. Kā jau konstatēts, šāda situācija varētu rasties saistībā ar nekorektu e-pasta adresi (sk. sprieduma 8.punktu).

No Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta piektās daļas izriet, ka valsts pārvalde savā darbībā ievēro labas pārvaldības principu ar mērķi panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses. Publikācijās norādīts, ka labas pārvaldības princips cita starpā prasa pretimnākošu un cieņpilnu valsts vai pašvaldības iestādes attieksmi pret privātpersonu, kas ietver ne vien iestādes pienākumu rīkoties atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, bet arī pastāvīgi uzlabot personai sniegto pakalpojumu kvalitāti, ievērojot, ka valsts pārvalde kalpo iedzīvotājiem (*skat.https://www.tiesibsargs.lv/theme/tiesibu-ieverosanas-uzraudziba/laba-parvaldiba/).*

Apkopojot minēto, tiesa secina, ka iestāde nav pilnībā nodrošinājusi labu pārvaldību pieteicēja uzturēšanās atļauju pieteikšanas un saņemšanas procesā, kā arī ir bijuši trūkumi abu pušu komunikācijā. Vienlaikus pārvalde ir mēģinājusi risināt izveidojušos situāciju, proti, beidzoties izstāšanās no Savienības pārejas posmam, 2022.gada 10.februārī atbilstoši tiesiskajam regulējumam anulējot iepriekšējo patstāvīgās uzturēšanās atļauju, pieteicējam uzreiz ir piešķirta termiņuzturēšanās atļauja un 2022.gada 26.maijā piešķirta patstāvīgās uzturēšanās atļauja. Tādējādi pieteicēja statuss Latvijā nav pasliktinājies un atsevišķi procesuālie trūkumi nav radījuši pieteicējam nelabvēlīgas sekas.

[10] Kā izriet no lietas materiāliem un iepriekš spriedumā konstatētā, Apvienotās Karalistes pilsoņiem, kuriem jau bija izsniegta uzturēšanās atļauja Latvijā, līdz 2021.gada 30.jūnijam bija jāiesniedz jauni pieteikumi par uzturēšanos Latvijā pēc Apvienotās Karalistes izstāšanas no Savienības. No Izstāšanās likuma 2.panta otrās daļas izriet, ka Apvienotās Karalistes pilsoņi, kuriem izsniegtas Savienības pilsoņa reģistrācijas apliecības vai pastāvīgās uzturēšanās apliecības, pieteikumu iesniedz elektroniski vai pa pastu brīvas formas iesnieguma veidā un tam pievieno derīga ceļošanas dokumenta kopiju. Tiesa secina, ka konkludentas darbības nav iesniegums Izstāšanās likuma interpretācijā, kā to norāda pieteicējs. Līdz ar to konstatējams, ka pieteicējs nav noteiktajā termiņā iesniedzis pārvaldei iesniegumu.

[11] Pārvalde norāda, ka 2021.gada 30.jūnijs, līdz kuram Apvienotās Karalistes pilsoņi varēja iesniegt iesniegumus jaunas uzturēšanās atļaujas saņemšanai, ir materiāli tiesisks prekluzīvs termiņš, kas nav atjaunojams. Tādējādi šobrīd vairs nav iespējams izsniegt pastāvīgo uzturēšanās atļauju pieteicējam kā Savienības bijušās dalībvalsts Apvienotās Karalistes pilsonim.

Materiāli tiesiska prekluzīva termiņa ilgumu noteic likumdevējs, izdarot politisku izšķiršanos attiecībā uz jautājumu, kāds laiks dodams kādas tiesības īstenošanai.

Tiesību literatūrā atzīts, ka prekluzīvs termiņš kā laika ziņā norobežotas tiesības jau no nodibināšanās (izcelšanās momenta) tiek radītas tikai uz zināmu norobežotu laiku un pašas par sevi izbeidzas galīgi un pēc būtības ar šī laika notecējumu (*Lēbers A. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis, 1924, Nr.1, 34.lpp*). Līdz ar to tiesa piekrīt pārvaldes norādītajam, ka Izstāšanās likuma 2.panta otrajā daļā iekļauts termiņš (2021.gada 30.jūnijs), līdz kuram Apvienotās Karalistes pilsoņiem bija jāiesniedz iesniegums, ir prekluzīvs.

Tiesu praksē atzīts, ka prekluzīvs termiņš noteic tiesības pastāvēšanu laikā. Ar prekluzīva termiņa noslēgšanos izbeidzas tiesība, kuru persona varēja īstenot. Prekluzīva termiņa ilgumu noteic likumdevējs, tālab termiņu var atjaunot, ja tas paredzēts likumā. Tāpat jāpārliecinās, vai prekluzīvais termiņš nebūtu atjaunojams tā iemesla dēļ, ka termiņa neatjaunošana varētu būtiski skart personas cilvēktiesības. Ja prekluzīvs termiņš nav atjaunojams, ir izslēgta iespēja, ka personai varētu atjaunot tiesības, kuras ir saistītas ar termiņu. Līdz ar to persona ir zaudējusi subjektīvās tiesības prasīt no iestādes attiecīgo labumu (*Senāta 2017.gada 27.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA630/2010 (A420255816) 6.punkts, 2019.gada 27.augusta sprieduma lietā*

SKA-170/2019 6.punkts).

Izstāšanās likums neparedz iesnieguma iesniegšanas termiņa atjaunošanu. Savukārt Līguma 18.panta „d" apakšpunkts paredz, ka ja attiecīgās personas neievēro pieteikuma iesniegšanas termiņu, kompetentās iestādes izvērtē termiņa neievērošanas apstākļus un iemeslus un gadījumā, ja termiņa neievērošanai ir saprātīgs pamatojums, ļauj minētajām personām pieteikumu iesniegt saprātīgā papildu termiņā.

No minētā secināms, ka jāanalizē katrs gadījums atsevišķi, respektīvi, ja tiek konstatēts cilvēktiesību ierobežojums vai citi būtiski apstākļi, termiņš atjaunojams.

[12] Tiesa, izvērtējot tiesību normas un faktiskos apstākļus, konstatē, ka pastāvīgā uzturēšanās atļauja, kas piešķirta kā Savienības bijušās dalībvalsts Apvienotās Karalistes pilsonim, salīdzinājumā ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju, kas piešķirta kā Savienības bijušās dalībvalsts Apvienotās Karalistes pilsoņa ģimenes loceklim, faktiski neparedz atšķirības un neietekmē personas uzturēšanos Latvijas Republikā. Uz abiem tiesiskajiem statusiem ir attiecināmi noteikumi Nr.675, kā arī abas pastāvīgās uzturēšanās atļaujas tiek izdotas uz 10 gadiem un ir ar nodarbinātību bez ierobežojumiem. Tāpat konstatējams, ka uzturēšanās atļaujas anulēšanas iemesli abām uzturēšanās atļaujām ir vienādi. Gadījumā, ja pieteicēja laulība tiktu atzīta par spēkā neesošu vai tiktu šķirta, pieteicējs saglabātu savas tiesības uzturēties Latvijā. No noteikumu Nr.675 40.punkta izriet, ka Savienības pilsoņa izceļošanas, nāves, šķiršanās vai laulības atzīšanas par spēkā neesošu gadījumā Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, kurš pats nav Savienības pilsonis, saglabā tiesības uzturēties Latvijas Republikā, ja viņš atbilst kādam no šo noteikumu 27.punktā minētajiem nosacījumiem un kādam no punktā minētiem papildus nosacījumiem, piemēram, pirms laulības šķiršanas vai atzīšanas par spēkā neesošu ir bijis laulībā ar Savienības pilsoni vismaz trīs gadus, no kuriem vismaz gadu uzturējies Latvijas Republikā (noteikumu Nr.675 40.1.apakšpunkts).

Pieņemot to, ka pieteicējs ir nodarbināts Latvijā, šeit jau ilgstoši dzīvo, kā arī, ņemot vērā laulības ilgumu un apstākli, ka viņa bērniem ir piešķirtas patstāvīgās uzturēšanās tiesības Latvijā, pieteicējam nebūtu šķēršļu uzturēties Latvijā arī gadījumā, ja laulība vairs nepastāvētu. Pieteicējam ir piešķirta patstāvīga uzturēšanās atļauja, kas paredz personas stabilu saikni ar valsti, un atšķirībā no termiņuzturēšanās atļaujas laulības izbeigšanās nav pamats patstāvīgās uzturēšanās atļaujas anulēšanai.

Tādējādi tiesa secina, ka pieteicējam piešķirtā patstāvīgā uzturēšanās atļauja pēc sava tiesību un pienākumu apjoma neatšķiras no uzturēšanās atļaujas, kas tiktu piešķirta kā Savienības bijušās dalībvalsts Apvienotās Karalistes pilsonim. Tādējādi tiesa nekonstatē pieteicēja cilvēktiesību pārkāpumu vai kādas citas nelabvēlīgas sekas, kas būtu par pamatu prekluzīva termiņa atjaunošanai.

Līdz ar to nav pamata atjaunot dokumentu iesniegšanai paredzēto termiņu vai grozīt piešķirtās uzturēšanās atļaujas iegūšanas pamatu.

[13] Ņemot vērā minēto, pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu un 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu izdota pastāvīgās uzturēšanās atļauja uz 10 gadiem /pers. A/ kā Eiropas Savienības bijušās dalībvalsts Lielbritānijas pilsonim.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese L. Biksiniece-Martinova